

Julie James AC/AM
Y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol
Minister for Housing and Local Government

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

John Griffiths AC
Cadeirydd, y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau
Lynne Neagle AC
Cadeirydd - Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

SeneddCommunities@assembly.wales
SeneddPPIA@cynulliad.cymru

2 Mawrth 2020

Annwyl John a Lynne,

Rwyf yn ysgrifennu i roi manylion pellach i'r Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau a'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg am y trefniadau technegol ar gyfer blaenoriaethu cyllid ar gyfer tâl a phensiynau athrawon mewn ysgolion a gynhelir o'r dosbarth meithrin hyd at flwyddyn 11 a gynhwyswyd yn setliad llywodraeth leol dros dro, ar gyfer 2020-21. Gwn fod hyn yn rhywbeth a godwyd â'r Gweinidog Addysg yn y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ar 8 Ionawr.

Fel y byddwch yn gwybod, mae setliad llywodraeth leol yn darparu grant heb ei neilltuo sy'n golygu bod yr awdurdodau lleol yn gallu gwneud eu penderfyniadau gwario eu hunain yn ôl eu hanghenion a'u blaenoriaethu eu hunain. Mae'r fformiwla sy'n sail i'r setliad yn defnyddio ystod o ddata am wario, rhagolygon data a dangosyddion ystadegol i benderfynu ar y dosbarthiad rhwng awdurdodau ar sail angen cymharol. Mae'r setliad hefyd yn cymryd i ystyriaeth beth y gall awdurdodau lleol ddisgwyl ei godi yn lleol trwy'r dreth gyngor, gan gymryd i ystyriaeth dosbarthiad eiddo ar draws bandiau'r dreth gyngor ym mhob awdurdod.

Gellir ychwanegu cyllid at gyfrifiad y setliad ar wahanol lefelau. Os caiff cyllid ei ychwanegu ar y lefel uchaf mae'n cael ei rannu rhwng gwasanaethau yn ôl gwariant ac wedyn yn cael ei ddosbarthu rhwng yr awdurdodau yn ôl pob un o'r 'Asesiadau a seilir ar Ddangosyddion' cysylltiedig. Gellir ychwanegu cyllid hefyd ar lefel maes gwasanaeth penodol fel bod y dosbarthiad rhwng awdurdodau yn seiliedig ar ddata a dangosyddion sy'n benodol i'r gwasanaeth hwnnw. Er enghraifft, bydd £100m a ychwanegir ar lefel y sector gwasanaethau cymdeithasol personol yn rhoi dosbarthiad gwahanol i £100m a ychwanegir at y sector trafniadaeth, gan fod angen cymharol gwahanol rhwng awdurdodau. Er bod yr 'Asesiadau a seilir ar Ddangosyddion' hyn yn sail i gyfrifiadau'r dosbarthiad, nid ydynt yn dargedau gwario ar gyfer pob gwasanaeth y mae awdurdod lleol yn ei ddarparu.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Ar gyfer setliad 2020-21 cyfanswm y cyllid ychwanegol ar sail tebyg at ei debyg yw £184 miliwn. Mae Llywodraeth Cymru wedi amcangyfrif y costau ychwanegol sy'n deillio o newidiadau Llywodraeth y DU i gyfraniadau pensiwn cyflogwr perthnasol; costau ychwanegol cytundeb cyflog athrawon 2019/20 ar gyfer y flwyddyn ariannol 2020-21 lawn; ac effaith bosibl dyfarniad cyflog 2020/21 a ddaw i rym o Fedi 2020. Amcangyfrifir bod y gost yn gyfanswm o £122.5 miliwn. Mae hynny wedi'i ddarparu a'i ddsbarthu yn ôl y dangosyddion sy'n gymwys i'r sector gwasanaethu ysgolion.

Amgaeaf nodyn technegol yn yr atodiad, sy'n esbonio sut y mae hyn wedi cael ei wneud, i unrhyw un a hoffai weld y lefel hon o fanylder.

Gwneuthum y penderfyniad i sicrhau bod cyllid digonol i dalu'r costau ychwanegol mewn ysgolion yn cael ei dosbarthu yn ôl angen cymharol awdurdodau ar gyfer ardal gwasanaethu ysgolion. Bydd yr Awdurdodau Lleol yn barnu a ddylid rhoi mwy neu lai o gyllid i gyllidebau ysgolion fel rhan o'u penderfyniadau ar gyfanswm eu setliad heb ei neilltuo. Hoffwn nodi, drwy gydol y degawd diwethaf o doriadau gwirioneddol mewn gwariant lleol, fod awdurdodau lleol Cymru wedi rhoi amddiffyniad cymharol i gyllidebau ysgolion. Nodaf hefyd ddatganiad Llefarydd Cyllid CLILC, y Cyng Anthony Hunt, sydd wedi cadarnhau:

“Mae llywodraeth leol yn rhannu'r un blaenoriaethau â Llywodraeth Cymru. Bydd Arweinwyr ledled Cymru'n gwneud eu gorau glas i sicrhau bod cyllid yn cael ei gyfeirio at ysgolion i wella canlyniadau addysg, a thuag at ofal cymdeithasol i sicrhau bod y rhai mwyaf agored i niwed yn ein cymunedau'n cael y gofal y maent yn ei haeddu.”

Bydd aelodau'r Pwyllgor wedi nodi bod y setliad yn rhoi i wahanol awdurdodau lleol wahanol gyfraddau o gynnydd mewn cymorth refeniw, gan amrywio o 3% i 5.3%. Mae hyn yn adlewyrchu'r newidiadau cymharol mewn ystod eang o ffactorau. Mae'r effaith fwyaf yn deillio o'r newid cymharol yn y boblogaeth gyffredinol a'r boblogaeth oedran ysgol ar draws ardal pob awdurdod lleol. Bydd yr awdurdodau lleol yn parhau i adlewyrchu'r newidiadau hynny ym mhoblogaeth ysgolion fel rhan o'u dyraniadau.

Yn gywir

Julie James AC/AM

Y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol
Minister for Housing and Local Government

Cc. Kirsty Williams AC, y Gweinidog Addysg

Oherwydd y ffordd y mae'r fformiwla yn gweithio, gan gymryd i ystyriaeth data gwario a rhagolygon gwario'r awdurdodau lleol, mae rhan o'r £122.5 miliwn eisoes yn syrthio i'r sector gwasanaethu addysg o ddata sylfaenol. Er mwyn sicrhau nad oes unrhyw gyfrifo dwbl na chyllid ar goll oherwydd bod awdurdodau'n cofnodi'r cyllid a ddisgwyllir ar gyfer pensiynau yn eu ffurflenni gwariant sydd wedi'i gyllidebu mae nifer o addasiadau wedi'u gwneud, sy'n dod i ostyngiad o £43 miliwn. Mae hyn yn rhoi swm gweddilliol o £79.3 i'w neilltuo i'r sector gwasanaethau ysgolion fel bod cyllid ychwanegol o £122.5m at ei gilydd yn cael ei ddosbarthu rhwng awdurdodau yn seiliedig ar eu hangen cymharol am gyllid ysgolion. Rwyf yn hyderus bod y driniaeth hon yn adlewyrchu'n llawn y pwysau gwariant ychwanegol sy'n syrthio ar ysgolion yn ystod y flwyddyn nesaf.

Er tryloywder llwyr, mae elfennau'r addasiad o £43 miliwn fel a ganlyn:

- Gostyngiad o £39.1, cost amcangyfrifedig codiad pensiynau athrawon 2019-20, gan y dylai hyn eisoes fod wedi'i gynnwys gan yr awdurdodau ar eu ffurflenni gwariant a gyllidebwyd ac fe fyddai'n cael ei dosbarthu'n awtomatig trwy elfen sector ysgolion y fformiwla.
- Cynnydd o £10.4 miliwn, swm yr incwm grant penodol a gynhwyswyd trwy gamgymeriad yn ffurflenni cyllidebu'r awdurdodau lleol. Mae incwm grant yn wariant wedi'i ddebydu fel rhan o gyfrifiad y setliad a chan fod y cyllid pensiynau'n cael ei dalu trwy'r setliad ddim fel grant penodol yn 2020-21 byddai hyn yn lleihau lefel y cyllid yn y sector gwasanaethau addysg.
- Gostyngiad o £14.5 miliwn sy'n amcangyfrif o gost codiad cyflog o 2% a gynhwysir gan yr awdurdodau lleol o gytundeb cyflog athrawon 2019/20 a syrthiodd i mewn i'r flwyddyn ariannol 2020-21 (gwariant saith mis). Dylai hyn fod wedi cael ei gynnwys yn ffurflenni gwariant a gyllidebwyd yr awdurdodau lleol a'i ddosbarthu felly trwy'r sector ysgolion yn awtomatig. Cadarnhaodd CLILC fod 20 o'r 22 awdurdod lleol wedi cyllidebu ar gyfer codiad o 2% sy'n gyfwerth â £14.5m. Rhoes Llywodraeth Cymru grant tuag at y codiad cyflog yn 2019-20 ond fe gyhoeddwyd hwn yn rhy hwyr iddo gael ei gynnwys ar ffurflenni gwariant a gyllidebwyd yr awdurdodau lleol.